

İÇ MİMARLIKTA ENFORMEL ORTAMLARIN TARİHSEL ARKAPLANI

Derya ADIGÜZEL ÖZBEK
İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye
d.adiguzel@iku.edu.tr

ÖZ

İç mimarlık eğitiminin amacı, öğrencilere mevcut veya var olması planlanan bir yapının olanaklarını ve sınırlarını keşfederek bilgiyi, mekân tasarımına dönüştürebilecek yetkinliği kazandırmaktır. Mesleki yetkinlikle birlikte eğitimin diğer hedefi; entelektüel, sorumluluk duygusuna ve etik değerlere sahip iç mimarlar yetiştirmektir. Böylesi bir eğitim ortamı için öğreten ve öğrenenin karşılıklı iletişimi, çok yönlü gelişime açık olmaları ve kendilerini devamlı yenileyebilmeleri gerekmektedir. Bu gereklilikler düşünüldüğünde iç mimarlık disiplini için deneyime dayalı, esnek ve yaratıcı alanlar sunan enformel ortamlar önem kazanmaktadır. Enformel ortamlar, sundukları deneyim ortamı ile iç mimarlıktaki güncel konuları tartışmaya açmaktadır. Bu ortamlar, iç mimarlık alanındaki beklentiler, eğitimde öne çıkan olgular, o dönemin güncel konuları, mesleğe ilişkin yürütülen çalışmalar hakkında önemli bilgiler içerir. Kapsamları ile enformel ortamlar, iç mimarlık meslek paydaşlarını birleştiren bir alan yaratmakta, aynı zamanda da iç mimarlık tarihine ilişkin belge niteliği taşımaktadır. Çalışmada, doğrudan iç mimarlık ile ilişkili enformel ortamlarının tarihsel arka planı okunmaktadır. Etkinliklerin düzenlenme tarihi, mesleğin ve eğitimin yapılandırılmasına ilişkin neler söylediği, akademisyen ve öğrenci iletişimiyle ilgili neler içerdiği ve hangi kavramların öne çıktığı ortaya konmaktadır. Bu kapsamları ile çalışmanın çıktuları, hem iç mimarlığın tarih yazımına katkı sağlamakta, hem de gelecekte düzenlenecek etkinlikler için rehber niteliği taşımaktadır. Sonuçta, iç mimarlık eğitim ve meslek alanının, enformel ortamlar açısından tarihsel inşasının kaydı tutulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İç Mimarlık, İç Mimarlık Eğitimi, İç Mimarlık Tarihi, Enformel Ortamlar

HISTORICAL BACKGROUND OF INFORMAL ENVIRONMENTS IN INTERIOR ARCHITECTURE

ABSTRACT

The purpose of interior architecture education is to equip students with the competency to explore facilities and limits of an existing or intended structure to transform knowledge into space design. Along with the professional competency, the education also aims to train interior architects who have the sense of responsibility and ethical values. Such an education environment requires mutual communication of teacher and learner, the fact that they are open to multi-dimensional development and refresh themselves constantly. Given these requirements, informal environments which offer flexible and creative areas based on experience are of importance to the discipline of interior architecture. Informal environments open current issues in interior architecture to discussion with the environment of experience they offer. These environments involve important information on expectations in interior architecture, prominent phenomena in education, current matters of a given period and studies regarding the profession. With their scopes, informal environments create an area which bring professional stakeholders of interior architecture and have the characteristics of documentation about the history of interior architecture. Historical background of informal environments directly related to interior architecture is read. Therefore, what date of these activities say about the structuring of the profession and education, what they involve about academic-student communication and what concepts come to the forefront in these activities are addressed. The outputs of the research contribute to the historiography of interior architecture and also provide a guidance for

future activities. Consequently, a record of historical construction of educational and professional field of interior architecture is kept in terms of informal environments.

Keywords: *Interior Architecture, Interior Architecture Education, History of Interior Architecture, Informal Education*

GİRİŞ

İç mimarlık disiplini; kültürel, çevresel ve sosyal birçok boyutu içinde barındırmaktadır. Diğer yandan ekonomik ve politik durumlardan etkilenen ve teknolojik ve bilimsel gelişmelerle doğrudan ilişkili olan geniş bir alanın parçasıdır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak da iç mimarlık ürün ve üretimleri farklı bilgi türlerinin sentezlenmesi ile ortaya çıkmaktadır. Böylesi bir mesleki ortamın oluşması için iç mimarlık eğitimi farklı bilgi türlerini içerecek, aynı zamanda hızla gelişen ve değişen çağın gerekliliklerine cevap verecek şekilde yapılandırılmaktadır. Günümüzde tasarım temelli diğer disiplinlerde olduğu gibi iç mimarlıkta da eğitim ve mesleki alan sürekli yeniden bir oluş halinde gelişmekte, değişmekte ve dönüşmektedir. İç mimarlık eğitiminin ve meslek uzmanlarının günceli yakalayabilmesinde, öğreten ile öğrenen arasındaki etkileşimin artırılmasında enformel ortamlar önem kazanmaktadır.

Formel eğitim belirli bir müfredata dayalı, bir kurum çatısı altında, belirli kurallar, denetim ve ölçme sistemleri doğrultusunda geliştirilen eğitim sistemidir. Bu yapı içinde öğreten ve öğrenene dayalı iktidar ilişkisi söz konusu olmaktadır. Enformel eğitim ise bu kısıtlayıcılardan soyutlanmış, öğreten ve öğrenenin kendi istekleri doğrultusunda katıldıkları, kişisel deneyime dayalı bir ortam sunmaktadır (Cıraoğlu, 2003; Yürekli ve Yürekli, 2004). Tüm disiplinlerde formel eğitimin yanında öğrenenin ve öğretmenin seminer, konferans, sergi gibi enformel ortamlarla eğitimini tamamlaması beklenmektedir. Bu durumu Mark Twain, “*Hiçbir zaman okul hayatımın eğitimime karışmasına izin vermedim*” sözüyle, ifade etmektedir (Cıraoğlu, 2003). Formel eğitimin çok bileşenli statik yapısı, yenilik ve değişime hızlı adapte olamamaktadır. Formel eğitimin dışında kalan tüm etkinlikleri kapsayan enformel ortamlarsa deneyim odaklı, etkileşim platformu yaratmanın yanında dinamik yapıları ile günceli takip etmeye imkân vermektedir. Formel ve enformel ortamların birlikteliği ve paralellliği, günceli takip etmenin yanında mesleki eğitimin tamamlanmasını sağlamaktadır (Adıgüzel, 2012).

Çalıştaylar, buluşmalar, sempozyumlar gibi enformel ortamlar hem iç mimarlık eğitiminin bütünleyicisi olmakta hem de öğreten ve öğrenenlere çeşitli açılardan yadsınamaz katkılar sağlamaktadır. Öğrenciler kurumsal bir ortamının dışında tasarımlar, fikirler ve ürünler geliştirmekte; farklı tartışmalarla mesleki gelişimlerini desteklemektedir. Öğretmenler ise akademinin veya uygulamanın içinde olan diğer meslektaşlarıyla tecrübelerini paylaşma, fikir alışverişinde bulunma, günceli takip etme ve onun içinde olma imkânı bulmaktadır. Enformel ortamlar, farklı paydaşları birleştiren etkileşim ve iletişim alanı yaratmaktadır.

Çalışmada; mesleğe ilişkin hem öne çıkan konuları ortaya konmak hem de tarihsel sürecinin kaydını tutmak amaçları ile iç mimarlıkta enformel ortamlarının tarihsel arka planı okunmaktadır. İç mimarlıkta enformel ortamlar; düzenlenme tarihi, mesleğin ve eğitimin yapılandırılmasına ilişkin neler söylediği, akademisyen ve öğrenci iletişimiyle ilgili neler içerdiği ve hangi kavramların öne çıktığı açılarından incelenmektedir. Doğrudan iç mimarlık alanı ile ilgili enformel ortamlar¹ ele alınmaktadır. Enformel iç mimarlık etkinlikleri ile ilgili olarak internet² ortamından ulaşılan bilgiler çalışma kapsamında değerlendirilmiş, kurumlar ile iletişime geçilmemiştir. Bu kapsamda çalışma, dijital platformların kullanım sıklığının arttığı 2000 sonrası ve araştırmanın tamamlandığı Mart 2017 tarihleri ile sınırlı kalarak, tarihsel kıstasını belirlemiştir. İnceleme sonucu, enformel ortamların üç temel başlık altında yapılandırıldığı görülmüştür. Bunlar; öğretilene yönelik, öğrenene yönelik ve karma enformel ortamlar şeklindedir.

İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantısı ve farklı kurumlar tarafından düzenlenen çeşitli sempozyumlar öğretilene ilişkin düzenlenen etkinlikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenenlerin içinde yer aldığı direk iç mimarlık³ öğrencilerine yönelik olan enformel ortamlar ise iç mimarlık

öğrenci buluşmaları ve MEKAN öğrenci yarışmasıdır. Akademisyenlere ve profesyonellere yönelik olarak daha geniş bir kitleye hitap eden Innovdesign yarışması ve Forum Interior karma etkinlikleri bulunmaktadır. Etkinliklerin afişi, duyuru metni, teması, amacı, kapsamı, yıllara göre dağılımı Diyagram 1’de ortaya konmuştur.

Diyagram 1: İç Mimarlıkta Enformel Ortamlar⁴

İÇ MİMARLIKTA ÖĞRETENE YÖNELİK ENFORMEL ORTAMLAR

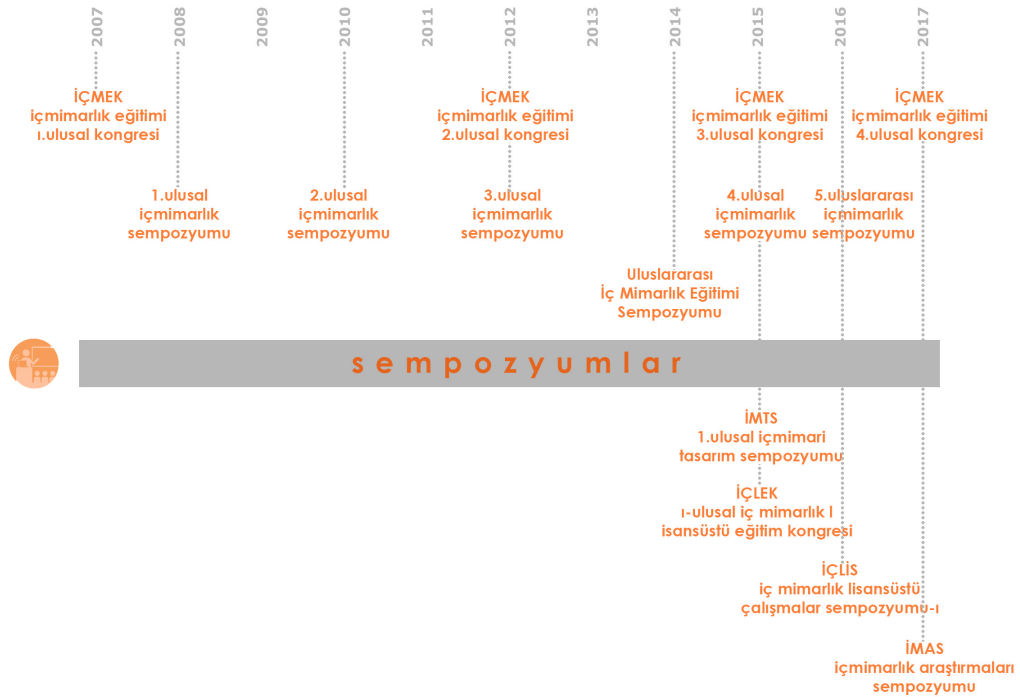
Enformel ortamlar öncelikle öğretene yönelik olarak gelişmiştir. İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantısı ve farklı eğitim kurumları tarafından düzenlenen sempozyumlar, bu oluşumlardır.

İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantısının ilki, İstanbul Ticaret Üniversitesi’nde 2006 yılında yapılmıştır. Uzunca bir süre yapılmayan toplantı, sonrasında belirli konular çerçevesinde farklı üniversitelerin ev sahipliğinde süreklilik göstermektedir. İkincisi, 2010 yılında Anadolu Üniversitesi’nde yapılmış; Yükseköğretim alanı ve iç mimarlık meslek alanı konularına odaklanılmıştır. Aynı yıl İstanbul Teknik Üniversitesi’nde, toplantının üçüncüsü ve eşzamanlı olarak I. Ulusal İç Mimarlık Bölümleri Öğrenci Sergisi düzenlenmiştir. Sergi öğretmen-öğrenci etkileşimi açısından önemlidir. Ancak öğrenciler doğrudan sürece katılmadığı için etkinliğin bir parçası olmamıştır. İki yıl aradan sonra 2012 yılında dördüncü toplantı Yaşar Üniversitesi ev sahipliğinde yapılmış; toplantıda İç Mimarlık Bölümleri Akademik Kurul (İMBAK) komisyonları kurulmuştur (URL 1). 2014 yılında beşincisi Kadir Has Üniversitesi’nde düzenlenen toplantıda, bir önceki toplantıda oluşturulan komisyonlar araştırma ortaklıkları, eğitim modelleri, öğrenci kabul esasları, mezuniyet koşulları, meslek odası ile ilişkiler, akademik atama-yükseltme kriterleri adı altında tanımlı hale getirilmiştir (URL 2). TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi’nde, 2015 yılında altıncısı gerçekleşen İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantısının içeriği, İMBAK üst başlığı altında yapılandırılan komisyonların atölye çalışmaları ve bu çalışmalarının sunulmasıdır. Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde aynı yıl yedinci toplantı ve 3. Lisansüstü Programlar Etkileşim ve İletişim Platformu⁵ düzenlenmiştir (URL 3). 2016 yılında sekizincisi İzmir Ekonomi Üniversitesi’nde yapılan toplantıda, “*Mekân Deneyimi*” üst başlığı altında tartışmalar yürütülmüş, buna paralel dördüncü Lisansüstü Programlar Etkileşim ve İletişim Platformu da çalışmalarını sürdürmüştür (URL 4 ve URL 5). “*Diyalog*” teması ile dokuzuncu İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantısı ve beşinci Lisansüstü Programlar Etkileşim ve İletişim Platformu, Bahçeşehir Üniversitesi’nde yapılmıştır. Bu toplantıda öğrenciler de sürece katılmış, “*Işık ve Mekân Öğrenci Çalıştayı*” düzenlenmiştir (URL 6). Toplantı, kapsamın genişlemesi ve öğrencilerin sürecin bir parçası haline gelmesi açısından bir başlangıç olmuştur. İzlenen tarihsel süreçte İç Mimarlık Bölüm Başkanları toplantısı da düzenlenme sıklığı ve yapılanmasıyla köklü bir etkinlik haline gelmiştir (Diyagram 2).

Diyagram 2: İç Mimarlık Bölüm Başkanları Toplantıları ve Gündem Konuları

Öğretene yönelik iç mimarlık alanında diğer bir enformel ortam olan sempozyumlar, Diyagram 3'te de görüldüğü gibi İÇMEK-İç Mimarlık Eğitimi Ulusal Kongresi ile başlamış, bunu İç Mimarlık Sempozyumu, Uluslararası İç Mimarlık Eğitimi Sempozyumu, İÇLEK-İç Mimarlık Lisansüstü Eğitim Kongresi, İMTS-İç Mimari Tasarım Sempozyumu, İÇLİS-İç Mimarlık Lisansüstü Çalışmalar Sempozyumu ve İMAS-İç Mimarlık Araştırmaları Sempozyumu izlemiştir.

Diyagram 3: İç Mimarlıkta Sempozyumlar

İstanbul Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde ilki 2007 yılında düzenlenen İÇMEK- İç Mimarlık Eğitimi Ulusal Kongresi'nin ikincisi 2012 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi ev sahipliğinde, Bahçeşehir Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi ortak çalışması olarak yürütülmüştür (URL 13 ve URL 14). Üçüncüsü 2015 yılında ve dördüncüsü 2017 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşmiştir (URL 12 ve URL 15). İÇMEK'in temel amacı, iç mimarlık eğitimi çok yönlü tartışmaya açmaktır (URL 15). İlk iki kongrede iç mimarlık eğitimi üst başlığı altında konular verilmiştir (URL 15). Üçüncü kongrede iç mimarlık eğitiminde “*Kuram-Uygulama Birlikteliği*” ve dördüncüsünde iç mimarlıkta “*Ölçek*” kavramı tartışmaya açılmıştır (URL 12). Bu kongrede öğrenciler için atölye çalışmaları düzenlenmiş, atölyelerin afiş ve özetleri bildiri kitabında yayınlanmış, çıkan sonuç ürünler kongrede sunulmuştur (URL 12). İç mimarlık eğitiminde genel konular yerini özelleşmiş kavramlar üzerinden yürütülen tartışmalara bırakmakta, bu da eğitim yapısının oturduğuna işaret etmektedir. Son kongreye öğrencilerin fiilen katılması, sürecin çeşitliliği ve etkinliğin sınırlarının genişlemesi açısından önemlidir. Üçüncü kongredeki bir diğer farklılıkta alt temalar yerine üst tema altında katılımcısı ile zenginleşen kavram havuzu önerilmesidir. Katılımcının eklemeleri-eksiltmeleri ile zenginleşen bu kavram havuzu, sınırların tam belirlenmediği, özgür ve yaratıcılığı destekleyen bir deneyim ortamı sunmuştur.

İç Mimarlık Sempozyumu, Mimar Sinan Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü tarafından 2008, 2010, 2012 ve 2015 yıllarında ulusal ve 2016 yılında uluslararası boyutta organize edilmiştir. Ulusal düzeyde yapılan sempozyumlarda tartışmaya açılan esas konu mekân tasarımıdır ve her yıl sırasıyla “*Mekân Tasarımında Güncel Yaklaşımlar, Mekân Tasarımında Kültürel Yaklaşımlar, Mekân Tasarımında Endüstriyel Boyut, Mekân Tasarımında Disiplinlerarası Yaklaşımlar*” ve en son yapılan uluslararası ölçekteki sempozyumda “*Mekân Tasarımında Yenilikçi Yaklaşımlar*” temaları ele alınmıştır (URL 16, URL 17, URL 18, URL 19 ve URL 20). Sempozyumun uluslararası boyuta taşınarak devamlılık göstermesi, iç mimarlıkta enformel ortamların sempozyumlar özelinde geliştiğini göstermektedir. Kavram ve temaların yıllara göre değişimi, mekân tasarımı hangi konuların öne çıktığı ile ilgili bilgi vermektedir.

Uluslararası İç Mimarlık Eğitimi Sempozyumu, Türk Alman Bilim Yılı Kapsamında, 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde yapılmıştır. Türk Alman Bilim Yılı'nın amacı; bilim ve eğitim alanında ikili işbirliğinin derinleştirilerek karşılıklı inovasyon ve bilim üssü unsurlarının farkındalıklarının artırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda sempozyum ile Türkiye ve Almanya arasındaki işbirliğini eğitim araştırmaları ve yenilikçi yaklaşımlar başlıkları altında güçlendirmek hedeflenmiştir (URL 41).

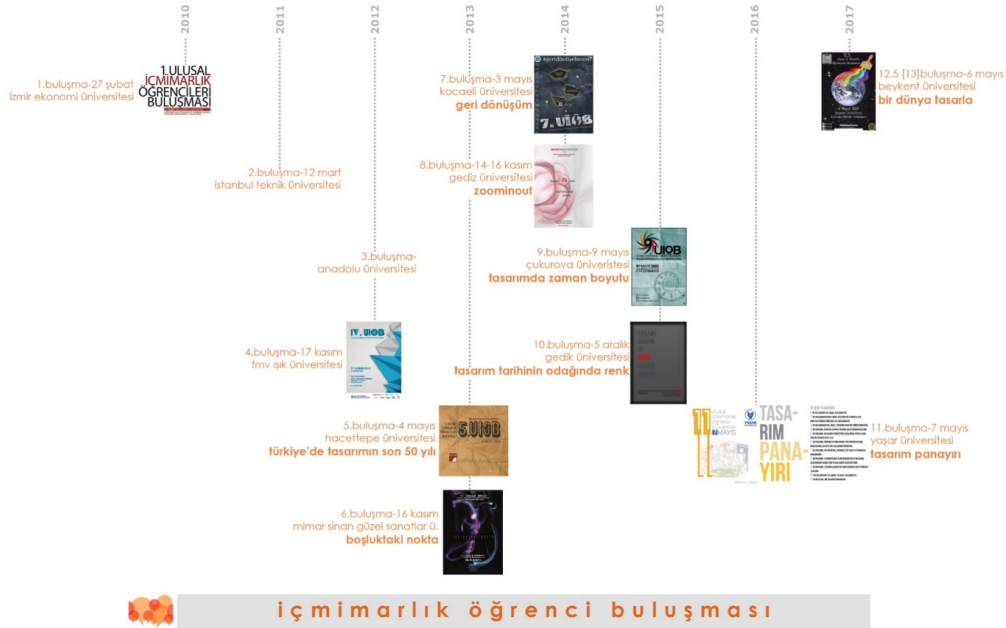
İMTS-İç Mimari Tasarım Sempozyumu 2015 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde “*İç Mimari Tasarımda Esin Sorunu/İç Dokunmak*” teması ile iç mimarlık enformel ortamlarına katkı sağlamıştır. Bu tema ile “*iç mimari tasarımın esin kaynağını oluşturabilecek farklı çıkış noktalarının (kültür, işlev, teknoloji, psikoloji, sanat, ekoloji, kavram, form) tasarım, ürün ve kullanıcı üzerindeki etkisini interdisipliner bir platformda tartışmaya zemin oluşturması*” amaçlanmıştır (URL 24).

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde aynı yıl düzenlenen İÇLEK- İç Mimarlık Lisansüstü Eğitim Kongresi ile ulusal ölçekte lisansüstü eğitimi tartışmaya açılmış ve paralel etkinlik olarak, “*İç Mimarlık Alanı En Başarılı Yüksek Lisans Tez Ödülü*” verilmiştir (URL 21). Sonrasında kongre aynı kurumsal yapı altında İÇLİS -İç Mimarlık Lisansüstü Çalışmalar Sempozyumu'na dönüştürülmüştür. Sempozyumun amacı “*İç Mimarlık ile ilgili konularda üretilen lisansüstü tez çalışmalarının paylaşıldığı bir platform oluşturmaktır*”. En başarılı yüksek lisans tez ödülü verilmeye devam etmiştir (URL 22).

2017 yılında İMAS-İç Mimarlık Araştırmaları Sempozyumu, Başkent Üniversitesi'nin ev sahipliğinde yapılmıştır. Sempozyum ile “*iç mimarlık alanına özgü yapılan araştırmaları desteklemek, yapılan araştırmaları belgelemek ve araştırmalar üzerinden bir tartışma ortamı yaratmak hedeflenmiştir*” (URL 25).

2013 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde gerçekleşen beşinci buluşmadan itibaren buluşmalar bir tema etrafında şekillenmiştir. Beşinci buluşmanın teması “Türkiye’de Tasarımın Son 50 Yılı” (URL 30), aynı yıl Mimar Sinan Üniversitesi’nde yapılan altıncı buluşmanın teması “Boşlukta Nokta” ve 2014 yılında Kocaeli Üniversitesi’ndeki yedinci buluşmanın teması “Geri Dönüşüm” olmuştur (URL 31 ve URL 32). Buluşmalar tema etrafında şekillense bile öğrencilerin pasif katılımcı olduğu seminerler olma durumu devam etmiştir.

2014 yılında Gediz Üniversitesi tarafından Kozbeyli Köyünde, “Zoominout” teması çerçevesinde sekizinci buluşmada, atölye çalışmaları yürütülmüştür. Buluşmanın içeriği atölye çalışmaları, atölyelerin sonuç ürünlerinin sergilenmesi ve herkesin katıldığı bir oturum ile sunulmasıdır. Bu buluşma ile ilk defa öğrencilerin aktif katılımıyla şekillenen bir etkinlik olmuştur (URL 33 ve URL 34). 2015 yılında dokuzuncu buluşma Çukurova Üniversitesi’nde “Tasarımda Zaman Boyutu” (URL 35) ve onuncu buluşma yine aynı yıl Gedik Üniversitesi’nde “Tasarım Tarihinin Odağında Renk” temalarını içeren seminerler şeklinde olmuştur (URL 36, URL 37 ve URL 38). On birinci buluşma 2016 yılında Yaşar Üniversitesi ev sahipliğinde “Tasarım Panayırı” teması ile disiplinlerarası atölye çalışmaları, film gösterimleri ve farklı etkinlikleri içerecek biçimde kurgulanmıştır (URL 39). Aynı yıl yapılması planlanan on ikinci buluşma ülkenin içinde bulunduğu zor süreç nedeniyle iptal edilmiştir. 2017 yılında “Bir Dünya Tasarla” teması ile Beykent Üniversitesi tarafından organize edilen on üçüncü iç mimarlık öğrenci buluşmasında da atölye çalışmalarına yer verilmiştir (URL 40).

Diyagram 5: İç Mimarlık Öğrenci Buluşmaları ve Temaları

İç mimarlık öğrenci buluşmalarının tarihsel arkaplanı Diyagram 5’teki kavram-içerik haritasını ortaya koymaktadır. Kurumların öncülük ederek organize ettiği buluşmalar, öğrencilerin pasif katılımcı olduğu seminerler şeklinde başlamıştır. Sonrasında öğrencilerin kendi kurumlarında olması için seçim yaparak belirlediği aktif yapıya dönüşmüştür. Ayrıca, bir tema etrafında şekillenmeye, disiplinlerarası atölye çalışmaları ile öğrencilerin ve katılanların (öğreten, meslek pratiğinin içinde olan) etkili olduğu dinamik bir oluşuma evrilmiştir. Buluşmanın içeriği, kapsamı ve etki alanı, düzenleyen üniversitenin öğrenci topluluklarına göre farklılaşmaktadır.

MEKÂN/İç Mimarlık Öğrencileri Ulusal Bitirme Projesi Yarışması, iç mimarlık alanında öğrenene yönelik olan diğer bir oluşumdur (Diyagram 6). İlk yarışma, 2012 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi ev sahipliğinde Bahçeşehir Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi ortaklığıyla yirmi iki projenin katılımı ile yapılmıştır (URL 11). Her yıl yapılması planlanan yarışmanın ikincisi iki yıl aradan sonra 2015 yılında, İstanbul Kültür Üniversitesi tarafından otuz sekiz projenin katılımı ile gerçekleşmiştir

(URL 10). Sonraki yıl gelenek haline getirilmeye çalışılan yarışma aynı üniversite tarafından elli projenin katılımıyla düzenlenmiştir (URL 9). İç mimarlık alanında yarışma geleneğinin oluşması açısından MEKÂN/İç Mimarlık Öğrencileri Ulusal Bitirme Projesi Yarışması önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Yarışmanın düzenli olması ve gelen proje sayısının her yıl artması da bu durumu desteklemektedir.

Diyagram 6: MEKÂN/İç Mimarlık Öğrencileri Ulusal Bitirme Projesi Yarışması

Öğrenene yönelik enformel ortamlara baktığımızda 2010 yılı sonrasında, öğrencilerin aktif olduğu, düzenlilik gösterdiği, içeriğinin çeşitlendiği, nicel ve nitel değerinin arttığı görülmektedir.

İÇ MİMARLIKTAKI KARMA ENFORMEL ORTAMLAR

İç mimarlık eğitimi ve meslek ortamı kuvvetlendikçe hem öğretene hem de öğreneni ayrı ayrı bir araya getiren enformel ortamlarının geliştiği görülmektedir. Gelişim iç mimarlık alanında tüm paydaşların bir araya geldiği etkinliklerin gerçekleşmesine zemin hazırlamış, bu kapsamda karma enformel ortamlar olan Innovdesign yarışması ve Forum Interior organizasyonları gerçekleşmiştir.

Innovdesign yarışmasının ilki 2011 yılında 22. Uluslararası Anfaş Hotel Equipment Fuarı çerçevesinde düzenlenmiştir. “*Turistik Tesis İç Mekân Tasarımı*” teması ile düzenlenen yarışma, İç Mimarlar Odasına kayıtlı iç mimarlık öğrencilerinin ve mezunlarının katılabildiği iki kategoride gerçekleşmiştir. Yarışmanın profesyonel kategorisinde herhangi bir otelin lobi, bar veya restoran, öğrenci kategorisinde banyosu içinde 60 m² alan içerisinde süit oda tasarlanması beklenmiştir (URL 7). Aynı hedef, içerik ve amaç ile yarışma 2012 yılında tekrar düzenlenmiş (URL 8), fakat sonrasında devamlılık sağlanamamıştır. Yarışmaya katılan ve kazanan projelere, internet üzerinden ulaşılamaması önemli bir bilgi kaybı olmuştur.

2016 yılında gerçekleştirilen Forum Interior İç Mimarlık Konferans ve Fuarı, iç mimarlık alanında kapsayıcı ve birleştirici bir platform olmak amacı ile yola çıkmıştır. Forum Interior, “*Interiors: Let There be Light! (Işık Olsun)*” söylemi ve “*Human Centered Interiors (İnsan Odaklı İç Mekânlar)*” teması ile gerçekleşmiştir. Konferanslar, “*Tasarımcı-Kullanıcı Ekseninde Mekân*” ve “*Işık ve Mekân Tasarımının İnsan Algısı Üzerindeki Etkileri*” başlıkları altında etkileşim ve iletişim ortamı yaratmıştır (URL 23). İç Mimarlar Odası, İstanbul Şubesinin desteklediği etkinlikte, çok sayıda üniversiteden

akademisyenlerin, iç mimarlık ofislerinin, iç mimarların ve malzeme firmalarının katılımı ile çok yönlü bir platform oluşturulmuştur.

Diyagram 7: İç Mimarlıkta Karma Enformel Ortamlar

Diyagram 7’den izlenebileceği gibi iç mimarlık fuarı olan Forum Interior ve doğrudan iç mimarlar ve iç mimar adaylarının katılabildiği Innovdesign yarışması, iç mimarlıkta öncü ve birleştirici, enformel platformlar olarak değerli bir başlangıç olmuş, fakat devamlılık sağlanamamıştır.

SONUÇ

Tasarım temelli tüm disiplinlerde olduğu gibi iç mimarlık alanında da enformel ortamlar yaratıkları etkileşim ve iletişim ortamı ile çok değerlidir. Bu etkinlikleri değerli kılan diğer durumlar ise mesleki gelişime ve eğitime katkı sağlarken, tarihi sürecin kaydı olmalarıdır. Enformel ortamların bu niteliklerinden yola çıkarak, çalışmada bu ortamların yıllara göre gelişimi, içeriği, duyuru metinleri, afişleri tartışmaya açtığı temalar ve konular incelenmiştir. Çalışma sonucunda, iç mimarlık alanındaki enformel ortamlara ilişkin Diyagram 8’deki kavram-içerik haritası karşımıza çıkmakta, aşağıdaki sonuçlar ve öneriler gündeme gelmektedir.

Diyagram 8’den, enformel ortamların; iç mimarlık eğitiminin ve mesleğinin sorunlarına daha çok odaklandığı anlaşılmaktadır. Enformel ortamlar, günümüzün kültürel, politik, toplumsal, ekonomik olaylarıyla doğrudan ilişki olmamakta, bu konuların iç mimarlık alanını nasıl dönüştürdüğü geri planda kalmaktadır. Ara ara kesişimler olsa bile öğreten ve öğrenene yönelik enformel ortamlar birbirinden bağımsız ilerlemektedir. Bu ortamlarda, atölye çalışmalarının yapılması hem etkinliği aktif bir yapı haline getirmekte, hem de iç mimarlık alanındaki farklı paydaşlar arasında etkileşim sağlamaktadır.

Sempozyumların son yıllardaki nicel artışının yanında içeriklerinin çeşitlenmesi, mesleğe ilişkin güncel konuların tartışılmasına olanak tanımaktadır. Bu da mesleğin bilinirliğinin ve kalitesinin artmasına imkan vermektedir. Mesleki sıkıntıların aşılmasında ortak platformlar önem arz etmektedir. Bu nedenle Forum Interior gibi iç mimarlığın farklı paydaşlarını bir araya getiren oluşumların devam etmesi ve çeşitlenmesi önemli görülmektedir. İç mimarlık yarışmaları deneyime dayalı mesleki uygulama ortamı sunmaktadır. İç mimarlık alanında, yarışmalar yetersiz kalmaktadır. Yarışmaların profesyonellere ve öğrencilere yönelik olarak hem nicel hem de nitel anlamda gelişmesi beklenmektedir. Yarışmalarda yaratılan rekabet ortamı ile iç mekân tasarım kalitesi ve yaratıcı süreçler desteklenecektir.

- URL 7: http://www.anfashotelequipment.com/_innovdesign_2011_tasarim_yarismasi_basina_duyuruldu-296-haber_detay.html
- URL 8: http://www.anfashotelequipment.com/innovdesign_2012-5-etkinlik_detay.html
- URL 9: <http://www.arkitera.com/haber/27712/mekan-2016-ic-mimarlik-ogrencileri-ulusal-bitirme-projesi-yarismasi-sonuclandi>
- URL 10: <http://www.arkitera.com/yarisma/602/mekan-2015-ic-mimarlik-ogrencileri-bitirme-proje-yarismasi>
- URL 11: <http://www.tasarimyarismalari.com/mekan-2012-ic-mimarlik-ulusal-ogrenci-yarismasi/>
- URL 12: <http://icmek.org/>
- URL 13: <http://icmek.org/2007.html>
- URL 14: <http://icmek.org/2012.html>
- URL 15: http://icmek.org/icmek_arsiv.html
- URL 16: <http://www.arkitera.com/etkinlik/3214/5-uluslararası-ic-mimarlik-sempozyumu>
- URL 17: <http://www.arkitera.com/etkinlik/2180/4-ulusal-ic-mimarlik-sempozyumu>
- URL 18: http://www.mimarizm.com/etkinlikler/diger/1-ulusal-ic-mimarlik-sempozyumu_118611
- URL 19: <http://v3.arkitera.com/e3645-2-ulusal-ic-mimarlik-sempozyumu.html>
- URL 20: <http://www.arkitera.com/etkinlik/483/3-ulusal-ic-mimarlik-sempozyumu>
- URL 21: <http://www.arkitera.com/etkinlik/2152/ulusal-ic-mimarlik-lisansustu-egitim-kongresi---1>
- URL 22: <http://www.arkitera.com/etkinlik/3223/iclis-%7C-ic-mimarlik-lisansustu-calismalar-sempozyumu-i>
- URL 23: <http://www.arkitera.com/etkinlik/3251/forum-interior-2016-ic-mekan-bulusmasi>
- URL 24: <http://www.imts2015.ktu.edu.tr/>
- URL 25: <http://imas2017.baskent.edu.tr/>
- URL 26: http://www.mimarizm.com/etkinlikler/toplantilar/1-ulusal-ic-mimarlik-ogrencileri-bulusmasi_119344
- URL 27: <http://v3.arkitera.com/h61781-2-ulusal-ic-mimarlik-ogrenci-bulusmasi-itude-gerceklesti.html>
- URL 28: [http://www.isikun.edu.tr/web/439-2500-1-1/isik_universitesi/isik_universitesi/etkinlikler/iv_ulusal_ic_mimarlik_ogrencileri_bulusmasi#gallery\[photos\]/0/](http://www.isikun.edu.tr/web/439-2500-1-1/isik_universitesi/isik_universitesi/etkinlikler/iv_ulusal_ic_mimarlik_ogrencileri_bulusmasi#gallery[photos]/0/)
- URL 29: http://www.isikun.edu.tr/web/439-2539-1-1/isik_universitesi/isik_universitesi/etkinlikler/iv_ulusal_ic_mimarlik_ogrencileri_bulusmasiuiob
- URL 30: http://www.mimarizm.com/etkinlikler/bulusmalar/5-ulusal-icmimarlik-ogrencileri-bulusmasi_120579
- URL 31: <http://www.arkitera.com/etkinlik/1975/7ulusal-ic-mimarlik-ogrenci-bulusmasi>
- URL 32: <http://www.icmimarlikdergisi.com/2014/03/04/7-ulusal-ic-mimarlik-ogrenci-bulusmasi-3-mayis-2014/>
- URL 33: <https://www.youtube.com/watch?v=zOTsPcPpAtA>
- URL 34: https://twitter.com/8_uiobgediz
- URL 35: https://twitter.com/9_uiobcukurova/media
- URL 36: https://twitter.com/10_uiob/media
- URL 37: <http://www.gedik.edu.tr/haberler/10-ulusal-ic-mimarlik-ogrenci-bulusmasi>
- URL 38: <https://www.facebook.com/10uiob-998120896898680/>
- URL 39: <https://www.11uiob.com/ana-sayfa>
- URL 40: <http://www.12-5uiob.com/>
- URL 41: <https://www.bilimsenligi.com/1-uluslararası-icmimarlik-egitimi-sempozyumu.html/>
- URL 42: <http://politeknik.org.tr/2-ulusal-ic-mimarlik-ogrencileri-bulusmasi-itude-gerceklesti/>
- ³ İç mimarlık öğrencileri ifadesi hem iç mimarlık hem de iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümlerinde okuyan öğrencileri kapsayacak şekilde kullanılmıştır.
- ⁴ Makaledeki tüm Diyagramlar, yazar tarafından çalışmanın verileri doğrultusunda hazırlanmıştır. Görseller, araştırma verilerinin imgeleştirilmesi olduğu için şekil yerine diyagram ifadesi tercih edilmiştir.
- ⁵ Önceki toplantıların erişilen bilgilerinde Lisansüstü Programlar Etkileşim ve İletişim Platformu'nun ne zaman başladığından ve ne şekilde organize olduğundan söz edilmemektedir.